

§ 41

Terveydensuojelun valvontasuunnitelman 2019 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2020-002392 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden terveydensuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman 2019 toteutumisen arvioinnin.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 23.11.2018 (208 §) terveydensuojelun valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2019 osana Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2015–2019. Tässä selvityksessä arvioidaan terveydensuojelun valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2019.

Suunnitelman mukainen valvonta on maksullista. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää terveydensuojelun valvonnan maksut.

Terveydensuojelun valvonnan toteutuminen vuonna 2019

Terveydensuojelun valvonta toteutui Helsingissä keskittämällä valvonta painopistealueisiin, jotka sisällytettiin myös ympäristöpalveluiden vuoden 2019 tulossuunnitelmaan. Terveydensuojelun suunnitelmallisen valvonnan painopistealueita olivat talousveden, uimaranta- ja uimaallasveden sekä terveydellisten olojen valvonta sellaisissa kohteissa, joita lapset ja nuoret käyttävät, kuten päiväkodit, koulut, kerho- ja nuorisotilat sekä leikkipuistorakennukset. Terveydensuojelun valvontaa kohdennettiin myös erityisesti ihoa läpäisevää hoitoa tarjoaviin kohteisiin. Terveydensuojelulain mukaisten ilmoitusten ja asuntoja koskevien toimenpidepyyntöjen sujuva käsittely, riskinarvioinnin kehittäminen eri kohdetyyppejä koskien sekä toimijan omavalvonnan edistäminen olivat muita terveydensuojelun valvonnan painopistealueita vuonna 2019. Lisäksi ympäristöpalvelut käsitteli muut terveydensuojeluun liittyneet toimenpidepyynnöt.

Valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmähanke VATI on korvannut kuntien nykyisin käyttämät ympäristöterveydenhuollon valvontatietojärjestelmät vuoden 2019 alusta lähtien. VATI tuli käyttöön erittäin keskeneräisenä ja ilman kunnollista testausta ja on järjestelmänä edelleen puutteellinen ja työläs.

Ilmoitusten ja lausuntojen käsittely

Terveysuojelulain 13 §:n mukaisista ilmoitusvelvollisista huoneistoista käsiteltiin 269 ilmoitusta ja annettiin 55 lausuntoa.

Toimenpidepyynnöt

Asuntoja koskevia toimenpidepyyntöjä käsiteltiin 181. Toimenpidepyynnöt koskivat pääosin kosteus- ja homevaurioita, ilmanvaihdon puutteita, hajuhaittoja sekä melua.

Laivatarkastukset

Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveystäytäntöön (IHR 2005) mukaisia laivatarkastuksia tehtiin Helsingin satamissa yhteensä 78. Todistus saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta (Ship Sanitation Control Exemption Certificate) annettiin kaikille tarkastetuille aluksille.

Suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen vuonna 2019

Suunnitelmallisen valvonnan painopistealueiksi oli valittu korkean riskin kohteet kuten:

- talousvettä toimittava suuri vesilaitos, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- yleiset uimahallit, maauimalat ja muut yleiset uima-allaskohteet

sekä keskisuuren tai matalan riskin kohteet kuten:

- suuret yleiset uimarannat
- pienet yleiset uimarannat
- koulut ja oppilaitokset
- päivähoitotilat
- leikkipuistot ja muut lasten ja nuorten kohteet
- sosiaalialan yksiköt (vanhusten palveluasunnot, lastensuojelun yksiköt ja muut sosiaalialan yksiköt)
- julkiset majoitushuoneistot
- yleiset saunat
- kauneushoitolat tai muut ihonkäsittely tai -hoitopaikat

- tatuointipaikat
- solariumit
- julkiset kuntosalit tai liikuntatilat

Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia suunniteltiin tehtäväksi edellä mainittuihin kohteisiin yhteensä 403. Toteutunut tarkastusmäärä oli 280. Suunnitelmallisen valvonnan toteutumisen raportti on taulukko-muodossa liitteenä (Terveysturvallisuuden suunnitelmallisten tarkastusten ja näytteiden toteuma vuonna 2019). Suunnitelman mukaisista tarkastuksista laadittiin tarkastuskertomukset ja tarkastuksista perittiin taksan mukainen maksu.

Suunnitelmalliset tarkastukset ja näytteenotto

Suuri vesilaitos, HSY vesihuolto

Talousveden valvonta toteutui suunnitelman mukaisesti sekä näytteiden että tarkastusten osalta. Valvontanäytteet otettiin riskinarviointiin perustuen ympäristöpalveluiden laatiman näytteenottosuunnitelman mukaisesti pääsääntöisesti suurtalouksien kuten koulujen, päiväkotien, sairaaloiden ja ravintoloiden keittiöiden hanoista eri puolilta jakeluverkostoa. Ympäristöpalvelut teki suunnitelmalliset tarkastukset riskinarvioinnin perusteella HSY:n vedenpuhdistuslaitokselle. Tarkastuksilla käytiin läpi mm. HSY:n riskinarviointia ja riskinhallintaa, omavalvontaa, erilaisia häiriötilanteita vedenpuhdistuslaitoksilla ja verkostossa sekä saneerauskohteena olleet tilat ja toiminnot Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitoksella.

Ympäristöpalveluiden suunnitelman mukaisesti MetropoliLab Oy otti talousvedestä 366 valvontanäytettä sekä lisäksi kymmenen tutkimustuloksen varmentavaa uusintänäytettä. Valvontatutkimuksissa oli mukana nitriitin määräytymisestä vedestä sekä jaksottaisen seurannan kerran viidessä vuodessa mitattavat parametrit (antimoni, bentseeni, bentso(a)pyreeni, boori, syanidit, seleeni, 1,2-dikloorietaani, tetrakloorieteeni, trikloorieteeni, polysykliset aromaattiset hiilivedyt (PAH), kloorifenolit ja uraani). Lisäksi otettiin Sipoon Veden jakamasta talousvedestä kolme säännöllisen valvonnan näytettä Helsingin Östersundomin alueelta. HSY vesihuollon sekä Sipoon Veden Helsinkiin toimittama talousvesi täytti hyvälle talousvedelle asetetut mikrobiologiset ja kemialliset laatuvaatimukset sekä mikrobiologiset laatuvaatimukset. Kemialliset laatuvaatimukset täyttyivät suurimmassa osassa näytteitä.

12.03.2020

Vuonna 2019 päivitettiin HSY:n kanssa laadittu valvontatutkimusohjelma vuosille 2020-2024 aiemmin hyväksytyin riskinarvioinnin perusteella.

Uima-allastilat ja allasvesi

Yleisiä uimahalleja ja muita allastiloja oli valvonnassa vuonna 2019 yhteensä 58, joista 12 oli uimahalleja, 4 maauimaloita ja 42 muita yleisiä allastiloja kuntoutuslaitoksissa, hotelleissa ja ravintoloissa sekä liikuntakeskuksissa ja kouluissa.

Allasvesinäytteitä suunniteltiin otettavan 1100-1300. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin vuoden aikana yhteensä 1143, lisäksi otettiin kymmenen uusintanäytettä. MetropoliLab Oy otti näytteet kohteiden näytteenottosuunnitelmien mukaisesti.

Yleisiin allastiloihin tehtiin yhteensä 13 suunnitelmallista tarkastusta. Suunniteltu tarkastusmäärä (26) ei toteutunut johtuen uimavesien valvontaan kohdistuneesta ennakoimattomasta resurssivajeesta.

Uimarannat ja uimarantavesi

Uimakaudella 2019 Helsingissä oli valvonnassa 25 yleistä uimarantaa, joista 12 oli suuria yleisiä uimarantoja ja 13 pieniä yleisiä uimarantoja. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset tehtiin kaikille 25 valvonnassa olevalle uimarannalle. Lisäksi tehtiin kahdeksan uusintatarkastusta.

Valvontanäytteitä suunniteltiin otettavan yhteensä 112. Suunnitelmallisia näytteitä otettiin 112, joista 60 otettiin suurilta yleisiltä uimarannoilta ja 52 pieniltä yleisiltä uimarannoilta. Lisäksi otettiin kahdeksan uusintanäytettä. MetropoliLab Oy otti näytteet näytteenottosuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2019 uimakauden päätyttyä päivitettiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen (177/2008) mukainen suurten uimarantojen uimavesien luokittelu, joka perustuu neljän uimakauden valvontatutkimustuloksiin. Helsingin suuret yleiset uimarannat luokiteltiin erinomaisiksi (5), hyväiksi (4) ja tyydyttäväiksi (3). Huonoon luokkaan ei sijoittunut yksikään Helsingin yleisistä uimarannoista.

Erityisryhmien käyttöön tarkoitetut tilat

Erityisryhmien käyttöön tarkoitettuihin huoneistoihin suunniteltiin tehtävän yhteensä 200 tarkastusta. Erityisryhmillä tarkoitetaan lapsia, nuoria, vanhuksia, liikuntarajoitteisia ja sairaita. Näitä huoneistoja ovat muun muassa peruskoulut, lukiot ja muut oppilaitokset, lasten päivähoi-

totilat, leikki puistot ja muut lasten ja nuorten kerhotilat, vanhusten palveluasunnot, lastensuojelun yksiköt ja muut sosiaalialan yksiköt. Suunnitellusta tarkastusmäärästä toteutui 62 %. Tarkastuksia tehtiin 125 ja ne jakautuivat eri tyyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- kouluihin ja oppilaitoksiin tehtiin 26 tarkastusta,
- päivähoitotiloihin tehtiin 56 tarkastusta,
- leikki puistoihin ja muihin lasten ja nuorten kohteisiin tehtiin 23 tarkastusta
- sosiaalialan yksiköihin tehtiin 20 tarkastusta.

Korkeaa hygieniää edellyttävät huoneistot

Korkeaa hygieniatarpeita edellyttäviin huoneistoihin suunniteltiin tehtäväksi yhteensä 150 tarkastusta. Näihin huoneistoihin luetaan kauneushoitolat, tatuointipaikat, solariumit, julkiset majoitushuoneistot, yleiset saunat ja julkiset liikuntatilat. Suunnitelluista tarkastuksista toteutui 77 %. Tarkastuksia tehtiin 115 ja ne jakautuivat eri tyyppisiin huoneistoihin seuraavasti:

- kauneushoitoloihin kohdistui 48 tarkastusta,
- tatuointipaikkoihin tehtiin kuusi tarkastusta,
- solariumeihin tehtiin kahdeksan tarkastusta,
- majoitushuoneistoihin tehtiin 21 tarkastusta,
- yleisiin saunoihin tehtiin neljä tarkastusta ja
- julkisiin liikuntatiloihin tehtiin 28 tarkastusta.

Terveydensuojelun valvonnan henkilöstövoimavarojen toteutuminen

Vuonna 2019 kaikkien terveydensuojelun valvontaan oli suunniteltu 23,2 henkilötyövuotta (htv), toteuman ollessa 21,9 htv (94 %). Valvonnan painopistettä ja resursseja siirrettiin suunnitelmalliseen valvontaan ja sen kehittämiseen.

Terveydensuojelun valvonnan tulot

Terveydensuojelun valvonnasta kertyi tuloja yhteensä 158 694 euroa, josta suunnitelmallisen valvonnan osuus oli 99 648 euroa. Terveydensuojelun valvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpal-

12.03.2020

Asia/5

veluissa tehtävään terveydensuojelun valvontaan, vaan valvonnan tulot menevät Helsingin kaupungille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Hannele Nurminen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 64458
hannele.nurminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Terveydensuojelun suunnitelmallisten tarkastusten ja näytteiden toteuma vuonna 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/
Ympäristöterveydenhuolto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto,
valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Hannele Nurminen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 64458
hannele.nurminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Terveydensuojelun suunnitelmallisten tarkastusten ja näytteiden toteuma vuonna 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Otteen liitteet

12.03.2020

Asia/5

Etelä-Suomen aluehallintoviras-
to/Ympäristöterveydenhuolto

Muutoksenhakukielto,
valmistelu tai täytän-
töönpano
Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö
Ympäristöterveysyksikkö